

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

มุกุ ฮะโตะจูกุ (棕鳩十) เป็นนามปากกาของคุโบะตะ ฮิโกะฮิโระ (久保田 彦穂) นักเขียนที่ได้ชื่อว่าเป็นชาวญี่ปุ่นคนแรกที่สร้างสรรค์วรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีตัวละครเอกเป็นสัตว์¹ เขาเกิดเมื่อวันที่ 22 มกราคม ค.ศ. 1905 ที่จังหวัดนงะงะโนะ (長野県) จบการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากมหาวิทยาลัยโฮเซอิ (法政大学) เมื่อค.ศ. 1930 หลังจากจบการศึกษาเขาไปเป็นครูสอนภาษาญี่ปุ่นอยู่ที่จังหวัดคะงะมิมะ (鹿児島県)

มุกุ ฮะโตะจูกุ เริ่มเข้าสู่แวดวงวรรณกรรมจากการเป็นกวี จากนั้นจึงผันตัวมาเขียนนวนิยาย นวนิยายเรื่องแรกที่เขาเขียนคือ เรื่องซังกะโซะ 『山窩調』 ตีพิมพ์ด้วยเงินทุนของตนเองเมื่อ ค.ศ. 1933 และเป็นครั้งแรกที่เขาใช้นามปากกาว่า มุกุ ฮะโตะจูกุ นวนิยายเรื่องนี้ทำให้เขาได้รับการยอมรับจากแวดวงวรรณกรรม แต่ทว่ามุกุ ฮะโตะจูกุ จำต้องเลิกเขียนนวนิยายไป เนื่องจากในสมัยนั้นมีการออกกฎหมายควบคุมการแสดงความคิดเห็น เขาจึงต้องแสวงหาหนทางสร้างสรรค์วรรณกรรมในแขนงใหม่ และในที่สุดมุกุ ฮะโตะจูกุ จึงได้ตัดสินใจที่จะเขียนวรรณกรรมสำหรับเด็กตามคำชักชวนของหัวหน้าบรรณาธิการนิตยสารโดเน็งคุระบุ (少年倶楽部)

วรรณกรรมสำหรับเด็กเรื่องแรกจากปลายปากกาของมุกุ ฮะโตะจูกุ คือเรื่องสั้น “ยะมะโนะ ทะโรจุมะ” 「山の太郎熊」 ตีพิมพ์ครั้งแรกในนิตยสารโดเน็งคุระบุ เมื่อ ค.ศ. 1938 วรรณกรรมของมุกุ ฮะโตะจูกุ ซึ่งมีสัตว์เป็นตัวละครเอกได้รับการยอมรับในประเทศญี่ปุ่นเป็นอย่างมาก อีกทั้งได้รับรางวัลมากมาย เช่นหนังสือเรื่องโคะไตโนะยะเก็น 『孤島の野犬』 ได้รับรางวัลซังกะอิจิโดมุบปัมบุงกะโด (サンケイ児童出版文化賞) และรางวัลโคะกุชะอิอันเตะรุเซ็นโดโคะกุ นะอิโด (国際アンデルセン賞国内賞) เมื่อค.ศ. 1963 นวนิยายขนาดกลางเรื่องชั่วชีวิตของมะยะ 『マヤの一生』 ได้รับรางวัลอะกะอิโทะริบุงะกุโด (赤い鳥文学賞) และรางวัลจิโดฟูกุมิบุงกะโดะอิโด (児童福祉文化奨励賞) เมื่อ ค.ศ. 1971 นอกจากนี้วรรณกรรมของมุกุ ฮะโตะจูกุ เรื่องสั้น “ตะอิโสะจิชันโทะกัน” 「大造じいさんとガン」 ยังได้รับการคัดเลือกให้เป็นส่วนหนึ่งของหนังสือแบบเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และมีผู้ให้นำวรรณกรรมเรื่องดังกล่าวของมุกุ ฮะโตะจูกุ ไปศึกษาในฐานะที่เป็นหนังสือแบบเรียนด้วย

¹ 阿部真人、『紀要 棕鳩十・人と文学 第3号』、棕鳩十文学記念館、1998年、p. 18

ในช่วงบั้นปลายของชีวิต มุกุ ฮะโตะจึ เขียนวรรณกรรมสำหรับเด็กควบคู่ไปกับการบรรยายตามโรงเรียนต่าง ๆ เขาสิ้นลมหายใจอย่างสงบด้วยโรคปอดบวม เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม ค.ศ. 1987 รวมอายุได้ 82 ปี

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้นว่ามุกุ ฮะโตะจึ ได้รับการขนานนามว่าเป็นนักเขียนชาวญี่ปุ่นคนแรกที่สร้างสรรค์วรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีตัวละครเอกเป็นสัตว์ ตัวละครเอกที่เป็นสัตว์ในวรรณกรรมของมุกุ ฮะโตะจึ มีมากมายหลากหลายชนิด ทั้งที่เป็นสัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยง ตัวอย่างเช่น สุนัข แมว นก หมี กวาง ลิง หมูป่า ฯลฯ ซึ่งมุกุ ฮะโตะจึ ได้นำข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมของสัตว์ที่ตนเลี้ยงไว้ในบ้าน และจากการซักถามพูดคุยกับนายพรานมาใช้ในการสร้างสรรค์วรรณกรรมที่มีลักษณะดังที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น

ในบรรดาวรรณกรรมของมุกุ ฮะโตะจึ ที่มีตัวละครเอกเป็นสัตว์นั้น พบว่า ตัวละครสุนัขเป็นตัวละครเอกมากกว่าตัวละครสัตว์ชนิดอื่น โดยสามารถจำแนกตามสถานภาพในเรื่องได้เป็น 3 ประเภทคือ ตัวละครสุนัขจรจัด ตัวละครสุนัขเลี้ยงไว้ใช้งานและตัวละครสุนัขเลี้ยง

ในงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะศึกษาตัวละครสุนัขเลี้ยงในวรรณกรรมของมุกุ ฮะโตะจึ โดยจะศึกษาเรื่องการแสดงความรู้สึกของตัวละครสุนัขเลี้ยง รวมถึงศึกษาสถานภาพของตัวละครสุนัขเลี้ยง และลักษณะนิสัยของตัวละครสุนัขเลี้ยงที่ปรากฏในเรื่อง สาเหตุที่ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับตัวละครสุนัขเลี้ยงในวรรณกรรมของมุกุ ฮะโตะจึ เนื่องจากตัวละครสุนัขเลี้ยงเป็นตัวละครสัตว์ที่สามารถแสดงความรู้สึกละเอียดอ่อนเหมือนมนุษย์ได้เป็นอย่างดีเมื่อเปรียบเทียบกับตัวละครสัตว์ชนิดอื่นที่ปรากฏในวรรณกรรมของมุกุ ฮะโตะจึ และจากการสร้างสรรค์วรรณกรรมในลักษณะดังกล่าว จึงส่งผลให้ตัวละครสุนัขเลี้ยงในวรรณกรรมของมุกุ ฮะโตะจึ มีความผูกพันกับตัวละครมนุษย์อย่างลึกซึ้ง รวมทั้งมีสถานภาพเท่าเทียมกับสมาชิกคนหนึ่งในการครอบครัวของผู้เป็นเจ้าของ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าการรังสรรค์ตัวละครสุนัขเลี้ยงของมุกุ ฮะโตะจึ ในลักษณะดังกล่าวเป็นกลวิธีสำคัญที่ส่งผลให้มุกุ ฮะโตะจึ สามารถสื่อสารให้เยาวชนผู้อ่านวรรณกรรมเกิดความผูกพันกับตัวละครสัตว์ในเรื่อง และทำให้เยาวชนสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ผ่านพฤติกรรมการแสดงความรู้สึกของตัวละครสุนัขเลี้ยง และความผูกพันระหว่างตัวละครสุนัขเลี้ยงกับตัวละครเอกที่เป็นมนุษย์ในเรื่องได้เป็นอย่างดี กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ มุกุ ฮะโตะจึ ได้สร้างให้การแสดงความรู้สึกของตัวละครสัตว์เป็นกระบวนการสำคัญที่ทำให้ตัวละครสุนัขเลี้ยงมีสถานภาพเท่าเทียมกับมนุษย์ อันส่งผลให้เยาวชนผู้อ่านสามารถซึมซับคุณธรรมต่าง ๆ ที่สอดแทรกในเรื่องผ่านตัวละครสัตว์ได้อย่างแยบยลนั่นเอง

นอกจากนี้จากการศึกษาและวิเคราะห์ตัวบทวรรณกรรมที่มีตัวละครสุนัขเลี้ยงเป็นตัวละครเอกทั้ง 6 เรื่องจะพบว่า ตัวละครสุนัขเลี้ยงถูกสร้างให้มีความซื่อสัตย์และความจงรักภักดี ใน

งานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาตัวละครเอกสุนัขเลี้ยงในแง่มุมต่าง ๆ เช่น การแสดงความรู้สึกได้อย่างละเอียดอ่อนเหมือนมนุษย์ของตัวละครสุนัขเลี้ยง การสร้างสรรค์ตัวละครสุนัขเลี้ยงในฐานะที่เป็นตัวละครเอกในวรรณกรรมสำหรับเด็กและลักษณะนิสัยของตัวละครสุนัขเลี้ยงในผลงานทั้ง 6 เรื่อง เพื่อความเข้าใจในวรรณกรรมของมุกุ ฮะโตะจูกุ โดยภาพรวม และความเข้าใจในลักษณะของวรรณกรรมสำหรับเด็กในประเทศญี่ปุ่นอย่างลึกซึ้งมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาตัวละครสุนัขเลี้ยงในวรรณกรรมสำหรับเด็กของมุกุ ฮะโตะจูกุ ในประเด็นต่อไปนี้ คือ การแสดงความรู้สึก สถานภาพและลักษณะนิสัย

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

ตัวละครสุนัขเลี้ยงในวรรณกรรมสำหรับเด็กของมุกุ ฮะโตะจูกุ มีความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากผู้เขียนสร้างสรรค์ตัวละครสุนัขเลี้ยงให้เป็นตัวละครเอก มีความสำคัญเสมือนหนึ่งเป็นตัวละครมนุษย์และมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ตัวละครสุนัขเลี้ยงในวรรณกรรมสำหรับเด็กของมุกุ ฮะโตะจูกุ สามารถแสดงความรู้สึกได้อย่างละเอียดอ่อนเหมือนมนุษย์
2. ตัวละครสุนัขเลี้ยงในวรรณกรรมสำหรับเด็กของมุกุ ฮะโตะจูกุ มีสถานภาพเท่าเทียมกับสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัวจากมุมมองของผู้เป็นเจ้าของ
3. มุกุ ฮะโตะจูกุ สร้างให้ตัวละครสุนัขเลี้ยงมีความซื่อสัตย์และจงรักภักดีต่อผู้เป็นเจ้าของ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาตัวละครสุนัขเลี้ยงในวรรณกรรมสำหรับเด็กของมุกุ ฮะโตะจูกุ ซึ่งเป็นตัวละครเอก 6 เรื่อง ได้แก่

1.1) เรื่องสั้น “สุนัขคุมะโนะ” (Kumanoken) 「熊野犬」

ตีพิมพ์ครั้งแรกในนิตยสารโยะมิกริโทะกุเซ็นฉุ 『読切特撰集』 เมื่อค.ศ. 1958

- 1.2) นวนิยายขนาดกลางเรื่องทะโรกับคุโร (Tarō to Kuro) 「太郎とクロ」
ตีพิมพ์ครั้งแรกในหนังสือมุกุสะโตะจูกุโดบุทซุโดวะฉุ 5
『椋鳩十動物童話 5』 โดยสำนักพิมพ์โคะมิเนะโอะโบ (小峰書房)
เมื่อค.ศ. 1964
 - 1.3) เรื่องสั้น “สุนัขอ่อนแอ” (Yowai inu) 「弱い犬」
ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อค.ศ. 1965 ไม่ปรากฏหลักฐานเกี่ยวกับสำนักพิมพ์ที่ตีพิมพ์
ครั้งแรกอย่างชัดเจน
 - 1.4) เรื่องสั้น “คะยะสุนัขแสนรัก” (Aiken Kaya) 「愛犬カヤ」
ตีพิมพ์ครั้งแรกโดยสำนักพิมพ์คะอิเซะอิฉะ (偕成社) เมื่อค.ศ. 1970
 - 1.5) นวนิยายขนาดกลางเรื่องชั่วชีวิตของมะยะ (Maya no isshō) 『マヤの一生』
ตีพิมพ์ครั้งแรกโดยสำนักพิมพ์คะอินฮันโตะโอะ (大日本図書) เมื่อค.ศ. 1970
 - 1.6) เรื่องสั้น “ความลับของคุโร” (Kuro no himitsu) 「クロのひみつ」
ตีพิมพ์ครั้งแรกโดยสำนักพิมพ์โอะปุระฉะ (ポプラ社) เมื่อค.ศ. 1976
2. ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 3. ศึกษาชีวประวัติและภูมิหลังของมุกุ สะโตะจูกุ ที่มีอิทธิพลต่อวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวละคร
สุนัขเลี้ยง
 4. ศึกษาทฤษฎีวรรณกรรมสำหรับเด็ก
 5. ศึกษาภาพลักษณ์ของตัวละครสุนัขในวรรณกรรมของนักเขียนคนอื่นๆ
 6. ศึกษาลักษณะนิสัยตามธรรมชาติของสุนัขเลี้ยงซึ่งส่งผลต่อการสร้างตัวละครสุนัขในงานเขียน
ของมุกุ สะโตะจูกุ

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาภูมิหลังงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวละครสุนัขเลี้ยงในวรรณกรรมของมุกุ สะโตะจูกุ
2. รวบรวมทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีวรรณกรรมสำหรับเด็ก
บทนิพนธ์เกี่ยวกับวรรณคดีวิจารณ์ของนักวิจารณ์อื่น อิทธิพลของทฤษฎี
วรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีผลต่อการสร้างวรรณกรรมของมุกุ สะโตะจูกุ

3. ดำเนินการเขียนวิทยานิพนธ์

4. สรุปผลการวิจัย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เข้าใจรูปแบบการแสดงความรู้สึกของตัวละครสุนัขเลี้ยงในวรรณกรรมสำหรับเด็กของมุก สะโตะจู

2. ทำให้เข้าใจความสำคัญของการใช้ตัวละครสุนัขเลี้ยง อันจะเป็นแนวทางในการศึกษาตัวละครสัตว์ชนิดอื่น ๆ ในวรรณกรรมของมุก สะโตะจู

3. ทำให้เข้าใจลักษณะการสร้างตัวละครเอกที่เป็นสัตว์อันเป็นลักษณะเด่นประการหนึ่งในวรรณกรรมสำหรับเด็กของประเทศญี่ปุ่น

1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น

1. อักษรภาษาญี่ปุ่นที่อยู่ในเครื่องหมาย [] คือชื่อเรื่องสั้น

2. อักษรภาษาญี่ปุ่นที่อยู่ในเครื่องหมาย [] คือชื่อนวนิยาย ชื่อนิตยสาร หรือชื่อหนังสือ

3. อักษรภาษาไทยที่อยู่ในเครื่องหมาย “ ” คือชื่อเรื่องสั้น ชื่อตัวละครหรือคำพูดของบุคคล

4. อักษรภาษาไทยที่เป็นตัวเอน คือชื่อนวนิยาย ชื่อนิตยสาร หรือชื่อหนังสือ

5. คำ ข้อความหรือตัวเลขที่อยู่ในเครื่องหมายวงเล็บ () คือรายละเอียดที่ต้องการอธิบายเพิ่มเติม

6. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ใช้ระบบถอดอักษรภาษาญี่ปุ่นซึ่งเป็นผลงานวิจัยของอาจารย์สาขาภาษาญี่ปุ่น (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยาณี สัตตสุวรรณ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ สัตยพงศ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ สุริยะวงศ์ไพศาล) อาจารย์ภาควิชาภาษาศาสตร์ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดาพร ลักษณะนิยานวิน) และอดีตอาจารย์ภาควิชาภาษาไทย (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดุษฎีพร ชำนิโรคศาสตร์) แห่งคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ระบบถอดอักษรภาษาญี่ปุ่นนี้ กำหนดการถอดอักษรภาษาญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรโรมัน (อักษรโรมะจิ) เป็นอักษรไทยซึ่งขออธิบายโดยสังเขปดังนี้

(*คือส่วนที่ผู้อ่านทั่วไปอาจยังไม่คุ้นเคยนัก)

สระ	
อักษรโรมะจิ	อักษรไทย
(สระเสียงสั้น, สระเสียงยาว)	
a, ā	อะ, อา
i, ii	อิ, อี
u, ū	อุ, อู
e, ē	เอะ, เอ
o, ō	โอะ, โอ
-ya, -yā	เยียะ, เยีย
-yu, -yū	อิ้ว, อี้ว
*-yo, -yō	เอียว, เยียว

พยัญชนะ	
อักษรโรมะจิ	อักษรไทย
p เมื่อเกิดต้นคำ	พ
เมื่อเกิดที่อื่น ๆ	ป
b	บ
m	ม
f	ฟ
w	ว
t เมื่อเกิดต้นคำ	ท
เมื่อเกิดที่อื่น ๆ	ต
ts	ทฺ
ch	ช
d	ด
n	น
n (ที่เป็นพยัญชนะก่อกพยางค์ทำหน้าที่คล้ายตัวสะกด)	
เมื่อเกิดหน้า p,b,m,	ม
เมื่อเกิดหน้า k,g,w.	ง
n เมื่อเกิดที่อื่น ๆ	น
n' (ทำหน้าที่เป็นตัวสะกดและตามด้วยสระ)	น
s	ซ
*sh	ฌ
*z	จ
j	จ
r	ร
y	ย
k เมื่อเกิดต้นคำ	ค
เมื่อเกิดที่อื่น ๆ	ก
g เมื่อเกิดต้นคำ	ก
เมื่อเกิดที่อื่น ๆ	ง
H	ฮ

อนึ่งคำบางคำที่ใช้แพร่หลายมากแล้ว ยังคงใช้ตามความนิยมเช่นเดิม เช่น

ชามูโร เกียวโต โตเกียว เมจิ เฮอัน

7. สุนัขเลี้ยง ใช้ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า "Pet dog" หมายถึง สุนัขที่ได้รับการเลี้ยงดูในฐานะสัตว์เลี้ยง ไม่ได้เลี้ยงไว้ใช้งาน

8. คำสำคัญที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยจะถอดเสียงอ่านภาษาญี่ปุ่นเป็นตัวอักษรโรมันกำกับไว้ เช่น 家族のひとり (kazoku no hitori) 家族のものひとり (kazoku no monohitori) ฯลฯ

1.8 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการค้นคว้าของผู้วิจัยพบว่ายังไม่ปรากฏงานวิจัยที่ศึกษาในลักษณะเดียวกันนี้มาก่อน งานวิจัยที่เคยมีในประเทศญี่ปุ่นส่วนใหญ่มักจะเน้นศึกษารูปแบบวรรณกรรมของมูกุ ฮะโตะจูกุ ซึ่งไม่ได้เน้นเฉพาะที่ตัวละครสัตว์ชนิดใดชนิดหนึ่ง

งานวิจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัยชิ้นนี้ เช่น

โยะโกะตะนิ เทะรุ (横谷輝)² ได้ศึกษาความเป็นมาและแนวโน้มของวรรณกรรมที่มีตัวละครเอกเป็นสัตว์ โดยโยะโกะตะนิกล่าวว่าวรรณกรรมของมูกุ ฮะโตะจูกุ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการสื่อสารระหว่างตัวละครมนุษย์กับตัวละครสัตว์

งานวิจัยของอะเบะ มะซะโตะ (安部真人)³ เน้นการศึกษาประเด็นเกี่ยวกับความรักระหว่างตัวละครสัตว์ด้วยกัน และความรักระหว่างตัวละครสัตว์กับตัวละครมนุษย์ในวรรณกรรมของมูกุ ฮะโตะจูกุ ซึ่งความรักระหว่างตัวละครสัตว์ด้วยกันจะสื่อให้เห็นถึงความรักจากสัญชาตญาณความเป็นแม่ สัญชาตญาณในการปกป้องครอบครัวและการรักพวกพ้อง ส่วนความรักระหว่างตัวละครสัตว์กับตัวละครมนุษย์จะสื่อให้เห็นถึงความประทับใจของตัวละครมนุษย์ที่มีต่อพฤติกรรมเยี่ยงวีรบุรุษของตัวละครสัตว์

นอกจากนี้อะเบะยังได้ศึกษาวรรณกรรมของมูกุ ฮะโตะจูกุที่มีสุนัขเลี้ยงเป็นตัวละครเอก ซึ่งได้แก่นวนิยายขนาดกลางเรื่อง *ชีวิตของมะยะ* และเรื่องสั้น "สุนัขคุมะโนะ" แต่ว่าเป็นการศึกษา

² 横谷輝、『横谷輝児童文学集1』、偕成社、1974年

³ 安部真人、『椋鳩十文学の研究』、大日本図書、1984年

ในแง่ที่ว่าวรรณกรรมสองเรื่องนี้ใช้โครงเรื่องเดียวกัน แต่นวนิยายขนาดกลางเรื่อง *ชีวิตของมะยะ* มีรายละเอียดที่แตกต่างจากเรื่องสั้น "สุนัขมะโนะ" ทำให้นวนิยายขนาดกลางเรื่อง *ชีวิตของมะยะ* มีความเป็นโศกนาฏกรรมเพิ่มมากขึ้น

ผู้วิจัยเห็นด้วยกับงานวิจัยของโยะโกะตะนิ และงานวิจัยของอะเบะ ที่ว่าวรรณกรรมของมูกุ ฮะโตะจูกุ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการสื่อสารระหว่างตัวละครมนุษย์กับตัวละครสัตว์ และความรักระหว่างตัวละครสัตว์กับตัวละครมนุษย์จะสื่อให้เห็นถึงความประทับใจของตัวละครมนุษย์ที่มีต่อพฤติกรรมเยี่ยงวีรบุรุษของสัตว์ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการสื่อสารระหว่างตัวละครมนุษย์กับตัวละครสัตว์ไม่ได้เพียงแค่อำนาจให้เกิดความรักระหว่างตัวละครมนุษย์กับตัวละครสัตว์ หรือสร้างให้ตัวละครมนุษย์มีความประทับใจต่อพฤติกรรมเยี่ยงวีรบุรุษของสัตว์เท่านั้น ทว่า มูกุ ฮะโตะจูกุ ได้กำหนดให้การแสดงความรู้สึกของตัวละครสุนัขเลี้ยงซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการสื่อสารระหว่างตัวละครมนุษย์และตัวละครสุนัขเลี้ยง เป็นกระบวนการที่ส่งให้ตัวละครสุนัขเลี้ยงมีสถานภาพที่เท่าเทียมกับตัวละครมนุษย์ อีกทั้งตัวละครสุนัขเลี้ยงยังมีความซื่อสัตย์และจงรักภักดี ซึ่งเป็นคุณธรรมที่ มูกุ ฮะโตะจูกุ ต้องการจะปลูกฝังให้กับเยาวชนที่อ่านผลงานของเขา เนื่องจากเยาวชนสามารถรับรู้สิ่งที่ผู้ใหญ่ต้องการจะปลูกฝังได้ดีเมื่อผ่านตัวละครสัตว์ ดังที่เรอเน่ กิโย (René Guillot) นักเขียนวรรณกรรมสำหรับเด็กชาวฝรั่งเศสกล่าวว่า "เด็กจะรู้สึกสบายใจกับการอยู่ในโลกของสัตว์มากกว่าการอยู่ในโลกของผู้ใหญ่"⁴ นอกจากนี้โยะโกะตะนิ ยังกล่าวถึงประเด็นเรื่องการสื่อสารระหว่างตัวละครมนุษย์กับตัวละครสัตว์ในวรรณกรรมสำหรับเด็กว่า "เด็กเป็นสิ่งมีชีวิตที่บริสุทธิ์ ดังนั้นจึงมีความใกล้เคียงกับสัตว์มากที่สุด ด้วยเหตุนี้การสื่อสารระหว่างมนุษย์กับสัตว์จึงเกิดขึ้นโดยที่ไม่มีอุปสรรคใด ๆ"⁵

ส่วนงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตัวละครสุนัขในฐานะที่เป็นตัวละครเอกมีปรากฏให้เห็น เช่น งานวิจัยของนะงะฟูจิ มิโอะ (永藤美緒)⁶ ซึ่งศึกษาตัวละครสุนัขที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่อง *คนจะกุกุโมะโนะงะตะริฉุ* 『今昔物語集』 โดยวิเคราะห์ว่าตัวละครสุนัขเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงเทพ สิ่งที่ถูกคูหมินเหยียดหยาม และสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับเขตแดนระหว่างโลกมนุษย์กับดินแดนศักดิ์สิทธิ์ นอกจากนี้ งานวิจัยของนะกะมะระ เทะอิริ (中村禎理)⁷ ได้

⁴ 横谷輝、『横谷輝児童文学集1』、偕成社、1974年

⁵ เรื่องเดียวกัน

⁶ 永藤美緒、『今昔物語集』に登場する犬、1998年、[Online]. Available from :<http://ci.nii.ac.jp/naid/110000208755/> [2008, July 3]

⁷ 中村禎理、『動物たちの霊力』、ちくま 筑摩書房、1989年

กล่าวว่า ตัวละครสุนัขในนิทานเรื่อง "โมะโมะตะโร" 『桃太郎』 ซึ่งเดินทางไปปราบยักษ์ร่วมกับ ตัวละครเอกที่เป็นเด็กผู้ชายชื่อโมะโมะตะโร มีภาพลักษณะในเชิงลบ เนื่องจากคำว่าสุนัขใน ภาษาญี่ปุ่นออกเสียงว่า อินุ (イヌ) ซึ่งจะไปพ้องเสียงกับคำว่า อินุ (往ぬ) ที่มีความหมาย ว่า จากไปแล้ว ดังนั้นถึงจะมีสุนัขร่วมเดินทางไปด้วยก็ไม่ได้มีความสำคัญอะไร เพราะว่าตัวละคร สุนัขมีนัยแฝงว่า จากไปแล้ว และภาพลักษณะดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่อมาถึงในปัจจุบันที่ว่า การ กล่าวสุนทรพจน์ในพิธีแต่งงานของชาวญี่ปุ่น จะไม่มีการกล่าวถึงคำว่า อินุ เนื่องจากมีความหมาย ไม่เป็นมงคล ซึ่งจะเห็นได้ว่าตัวละครสุนัขในวรรณกรรมยุคก่อนสมัยใหม่ของประเทศญี่ปุ่นโดย ส่วนใหญ่มีภาพลักษณะในเชิงลบดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นและแตกต่างจากตัวละครสุนัขใน วรรณกรรมของมุกุ ฮะโตะจูกุ ซึ่งเป็นวรรณกรรมสมัยใหม่โดยสิ้นเชิง

ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่ายังไม่ปรากฏการวิจัยใดที่ศึกษาวรรณกรรมของมุกุ ฮะโตะจูกุ ที่มีตัวละคร เอกเป็นสุนัขเลี้ยง โดยศึกษาในแง่มุมของการแสดงความรู้สึก สถานภาพ รวมถึงลักษณะนิสัยของ ตัวละครสุนัขเลี้ยงอย่างลึกซึ้งและครอบคลุมมาก่อน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการ ศึกษาตัวละครสุนัขเลี้ยงในวรรณกรรมของมุกุ ฮะโตะจูกุ และตระหนักว่าการศึกษาดังกล่าว จะทำให้เข้าใจวรรณกรรมของมุกุ ฮะโตะจูกุ รวมถึงเข้าใจในวรรณกรรมสำหรับเด็กของประเทศ ญี่ปุ่นในภาพรวมได้ดียิ่งขึ้น